

POL-06 Koskela Marja

07.09.2006

Viite **UTP 22/2006 vp**

Asia

**EU/YUTP/EDUSKUNNALLE TIEDOTTAMINEN/YK:N TURVALLISUUSNEUVOSTON
PÄÄTÖSLAUSELMAAN 1701 (2006) SISÄLTYVÄN ASEVIENTIKIELLON TOIMEENPANO**

Ohessa toimitetaan eduskunnan ulkoasiainvaliokunnalle perustuslain 97§ mukaisesti YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaan 1701(2006) sisältyvän asevientikiellon toimeenpanoa käsittelevä muistio.

Eurooppakirjeenvaihtaja

Jarno Syrjälä

UTP 22/2006 vp

EU/YUTP; YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaan 1701(2006) sisältyvän asevientikiellon toimeenpano; tietojen antaminen eduskunnalle PL 97 § 1 momentin nojalla

Taustaa

YK:n turvallisuusneuvosto hyväksyi 11. elokuuta 2006 yksimielisesti Lähi-idän tilannetta koskevan päätöslauselman 1701(2006). Päätöslauselmassa vaaditaan vihollisuuksien välitöntä lopettamista, josta tulisi seurata pysyvä tulitauko. Päätöslauselmassa kiitetään Libanonin hallitusta sen päätöksestä lähettää 15 000 sotilaan vahvuinen armeija Etelä-Libanoniin. Lisäksi UNIFILia vahvistetaan enintään 15 000 sotilaan kansainväliseksi joukoksi UNIFILin vahvennetun mandaatin puitteissa.

YK:n vuonna 1978 perustetun UNIFIL-operaation tehtävänä oli varmistaa Israelin joukkojen vetäytyminen Etelä-Libanonista - mikä tapahtui jo kertaalleen vuonna 2000 - ja palauttaa alueelle kansainvälinen rauha ja turvallisuus. Päätöslauselman 1701(2006) mukaan operaation uusia tehtäviä ovat:

- valvoa vihollisuuksien lopettamista;
- tukea Libanonin armeijan sijoittumista Etelä-Libanoniin, mukaan lukien Israelin ja Libanonin rajalla oleva YK:n valvoma ns. sininen linja, Israelin armeijan vetäytyessä alueelta;
- koordinoita operaation toimet yhteistyössä Libanonin ja Israelin hallituksen kanssa pysyvän tulitauon tukemiseksi päätöslauselman 1701(2006) periaatteiden mukaisesti;
- tukea yhteistoiminnassa muiden osapuolten kanssa niitä toimia, joilla varmistetaan humanitaarisen avun perille vieminen ja paluumuuttajien turvallinen paluu;
- avustaa Libanonin armeijaa sinisen linjan ja Litani-joen välisen alueen muodostamisessa alueeksi, jolla ei ole laitonta aseellista toimintaa; sekä
- avustaa Libanonin hallitusta laittomien aseiden maahan pääsyn estämisessä.

Libanonin ja Israelin hallitukset ilmaisivat hyväksyvänsä päätöslauselman 1701(2006). Vihollisuudet loppuivat 14.8.2006. Vaikka tilanne alueella on edelleen herkkä, tulitauko on toistaiseksi pitänyt kohtuullisen hyvin.

UNIFILin tärkeänä tehtävänä on myös avustaa Libanonin hallitusta palauttamaan toimivaltansa alueelle. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on tärkeää, etteivät ulkopuoliset valtiot tai toimijat yritä vaikuttaa Libanonin sisäiseen tilanteeseen. On varmistettava, ettei aseita ja ammuksia tuoda muille kuin Libanonin hallituksen hyväksymille tahoille eikä näitä muita tahoja kouluteta tai muuten avusteta ulkopuolisin voimin ilman Libanonin hallituksen hyväksyntää.

Pakotteet; YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1701(2006) toimeenpano

YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1701(2006) 15 ponsikappaleessa velvoitetaan valtiot ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin aseiden ja niihin liittyvien tarvikkeiden viennin ja toimituksen estämiseksi Libanonissa oleville yksilöille ja yhteisöille. Päätöslauselman mukaan poikkeus asevientikiellosta voi tulla kyseeseen siinä tapauksessa, että Libanonin hallitus tai UNIFIL antaa luvan viennille.

Turvallisuusneuvoston asettama asevientikielto toimeenpannaan EU:ssa neuvoston yhteisellä kannalla ja tietyin osin neuvoston asetuksella. Päätöslauselman 1701(2006) mukaisesti neuvoston yhteisessä kannassa kielletään tietyin poikkeuksin aseiden ja kaikenlaisten niihin liittyvien tarvikkeiden myynti, toimitus, siirto ja vienti Libanonissa oleville yksilöille ja yhteisöille jäsenvaltioiden kansalaisten toimesta tai jäsenvaltioiden alueelta käsin taikka jäsenvaltioiden lippua käyttävillä aluksilla tai ilma-aluksilla, siitä riippumatta, ovatko ne peräisin jäsenvaltioiden alueelta.

Neuvoston asetuksessa kielletään erityisesti aseisiin ja kaikenlaisiin niihin liittyviin tarvikkeisiin liittyvän teknisen avun antaminen. Lisäksi asetuksessa kielletään aseiden viennin rahoittaminen tai rahoitustuen antaminen aseiden vientiä varten. Neuvoston asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Yhteistä kantaa ja asetusta on käsitelty ulkosuhdeneuvosten työryhmässä. Yhteinen kanta on tarkoitus hyväksyä yleisten asiain ja ulkosuhteiden neuvostossa 14.9. ja asetus 25.9.